

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА УПРАВЛІННЯ

FINANCIAL CAPACITY OF ENTERPRISE: ESSENCE AND MANAGEMENT

Фінансовий потенціал є важливим індикатором реакції внутрішнього середовища підприємства на управлінські рішення. Зростання фінансового потенціалу свідчить про стійкість фінансового стану підприємства, ефективність його фінансової політики та у цілому про конкурентоспроможність економічного суб'єкта. Система управління фінансовим потенціалом є сукупністю взаємопов'язаних елементів, цільова функція взаємодії яких полягає у досягненні бажаного стану у фінансовій сфері за допомогою прийняття і реалізації управлінських рішень. На основі отриманих результатів наукового дослідження розвинуто теоретичні основи сутності фінансового потенціалу підприємства. Побудовано систему управління фінансовим потенціалом, яка відповідає сучасним умовам господарювання економічних суб'єктів.

Ключові слова: потенціал, фінансові ресурси, фінансовий потенціал, фінансовий менеджмент, система управління фінансовим потенціалом.

Фінансовий потенціал являється важливим індикатором реакції внутрішньої середовища підприємства на управлінські рішення. Зростання фінансового потенціалу свідчить про стійкість фінансового стану підприємства, ефективність його фінансової політики та у цілому про конкурентоспроможність економічного суб'єкта. Система управління фінансовим потенціалом є сукупністю взаємопов'язаних елементів, цільова функція взаємодії яких полягає у досягненні бажаного стану у фінансовій сфері за допомогою прийняття і реалізації управлінських рішень. На основі отриманих результатів наукового дослідження розвинуто теоретичні основи сутності фінансового потенціалу підприємства. Побудовано систему управління фінансовим потенціалом, яка відповідає сучасним умовам господарювання економічних суб'єктів.

достижения желаемого состояния в финансовой сфере посредством принятия и реализации управленческих решений. На основе полученных результатов научного исследования развиты теоретические основы сущности финансового потенциала предприятия. Построена система управления финансовым потенциалом, соответствующая современным условиям хозяйствования экономических субъектов.

Ключевые слова: потенциал, финансовые ресурсы, финансовый потенциал, финансовый менеджмент, система управления финансовым потенциалом.

Financial capacity is an important indicator of the reaction of the internal environment of the enterprise to managerial decisions. The growth of financial capacity indicates the sustainability of the financial condition of the enterprise, the effectiveness of its financial policy and, in general, the competitiveness of this economic entity. The financial capacity management system is a set of interrelated elements, the objective function of the interaction of which is to achieve the desired state in the financial sector through the adoption and implementation of managerial decisions. Based on the achieved results of scientific research, the theoretical grounds of the essence of the enterprise's financial capacity are developed. The system of management of financial capacity, which corresponds to modern economic conditions of economic entities, is constructed.

Key words: capacity, financial resources, financial capacity, financial management, financial capacity management system.

УДК 338

Ляхович Л.А.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки підприємств
і корпорацій
Тернопільський національний
економічний університет

Постановка проблеми. Для подолання негативних тенденцій у розвитку підприємств, підвищення ефективності діяльності та забезпечення їхньої конкурентоспроможності необхідно сконцентрувати увагу на сучасних концепціях, методах та інструментах управління у сфері фінансів економічних суб'єктів, важливим сегментом якого є управління фінансовим потенціалом.

Водночас висока динаміка змін у зовнішньому середовищі сучасних підприємств зумовлює необхідність розширення та поглиблення теоретико-методичного базису побудови дієвої системи управління їхнім фінансовим потенціалом. Сьогодні спостерігається значний науковий інтерес до змісту і структури цієї системи. Проте все ж залишається необхідність у більш детальних дослідженнях у цьому напрямі, що забезпечить обґрунтованість управлінських рішень у сфері фінансів підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні, методичні та практичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства висвітлено в працях багатьох вітчизняних і зарубіжних авторів. Зокрема, науковим доробком із цієї проблеми є праці таких українських

учених, як: О.В. Белінська, І.О. Бланк, В.А. Бова, О.П. Васюренко, В.В. Глуценко, І.М. Зеліско, Г.В. Корнійчук, Н.С. Краснокутська, В.О. Кунцевич, А.С. Назаренко, Г.І. Рзаєв, П.А. Стецюк, Р.А. Толпежников, О.С. Хринюк, С.С. Шумська та ін.

Водночас подальші наукові пошуки доцільно зосередити на проблемах побудови дієвої системи управління фінансовим потенціалом, упродовження якої є важливим чинником підвищення ефективності діяльності підприємств, забезпечення їхньої конкурентоспроможності та стійкого розвитку.

Постановка завдання. Метою статті є подальший розвиток теоретичних основ фінансового потенціалу підприємств, розроблення рекомендацій щодо побудови системи управління фінансовим потенціалом у контексті сучасних економічних умов їхньої діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансовий потенціал – складник економічного потенціалу впродовж усього періоду життєдіяльності підприємства – є важливим індикатором реакції внутрішнього середовища на управлінські рішення, а його зростання свідчить про стійкість фінансового стану, ефективність фінансової полі-

тики економічного суб'єкта та у цілому про його конкурентоспроможність.

Основними підходами до тлумачення сутності фінансового потенціалу є ресурсний та результативний. Як уважає А.С. Назаренко, за ресурсного підходу фінансовий потенціал ототожнюється з фінансовими ресурсами, а за результативного – із показниками стабільності фінансового стану підприємства [9, с. 23]. Водночас у роботах певних науковців, зокрема В.В. Глущенко [5, с. 17], спостерігаємо комплексний підхід: фінансовий потенціал характеризує минулу, теперішню і майбутню сукупність показників, які повинні як кількісно (ресурси), так і якісно (результат) визначати розвиток суб'єкта господарювання. На нашу думку, саме комплексний підхід дає змогу врахувати й кількісні, й якісні параметри формування, використання і розвитку фінансового потенціалу підприємства.

За результатами аналізу і систематизації наукових джерел виділимо принаймні три варіанти трактування сутності фінансового потенціалу підприємства:

1. Фінансовий потенціал як можливість (здатність) підприємства: можливість підприємства генерувати позитивні грошові потоки в обсягах, адекватних його фінансовому становищу [13, с. 12]; сукупність наявних і потенційних можливостей підприємства щодо мобілізації та нарощення їхнього обсягу і трансформації їх в інші чинники виробництва відповідно до потреби з метою досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства [3].

2. Фінансовий потенціал як сукупність наявних і потенційних фінансових ресурсів підприємства та можливостей з їхнього ефективного управління. Так, на думку Р.О. Толпежнікова, фінансовим потенціалом підприємства є сукупність власних і залучених фінансових ресурсів та можливостей щодо їхнього ефективного управління для забезпечення операційної та інвестиційної діяльності й досягнення загальносистемних цілей в умовах нестабільності чинників зовнішнього середовища [14]. Цієї точки зору дотримуються й інші науковці [7; 11].

3. Фінансовий потенціал як результат відносин, що виникають на підприємстві, з приводу досягнення максимально можливого позитивного фінансового результату за наявних необхідних умов. Такими умовами, на думку певних науковців [4], є:

- наявність власного капіталу, достатнього для забезпечення ліквідності та фінансової стійкості;
- можливість залучення зовнішнього капіталу в обсягах, необхідних для реалізації ефективних інвестиційних проектів;
- наявність ефективної системи управління фінансами, що забезпечує прозорість поточного і перспективного фінансового стану підприємства.

Отже, під час визначення поняття «фінансовий потенціал підприємства» увага науковців прикута до таких його аспектів:

- сукупність власних і залучених фінансових ресурсів підприємства;
- можливість (здатність) підприємства до залучення та ефективного управління фінансовими ресурсами, генерування необхідних грошових потоків;
- забезпечення досягнення тактичної й стратегічної мети та цілей підприємства;
- забезпечення досягнення підприємством максимально можливого фінансового результату;
- забезпечення операційної та інвестиційної діяльності підприємства.

Узагальнюючи результати дослідження семантики цього поняття, під фінансовим потенціалом підприємства розуміємо сукупність наявних у нього фінансових ресурсів, а також можливостей з їхнього формування та ефективного управління, які, з одного боку, забезпечують здатність суб'єкта господарювання використовувати ці фінансові ресурси, а з іншого – його спроможність вирішувати завдання оперативного, тактичного та стратегічного характеру, а отже, досягати цілей (довгострокових, короткострокових) в умовах нестабільності зовнішнього середовища, що в сукупності забезпечить підприємству стійке функціонування і розвиток.

Фінансовий потенціал підприємства поділяють на довгостроковий (стратегічний) та короткостроковий (тактичний, оперативний), що спричинено різними тривалістю та умовами його функціонування і розвитку. У довгостроковому періоді забезпечується розвиток фінансового потенціалу з урахуванням змін зовнішнього середовища економічного суб'єкта. Водночас, як слушно зазначено у джерелі [3], «...у довгостроковому періоді виникає значно більша кількість факторів ризику, що мають характер негативних впливів на фінансовий потенціал підприємства». У короткостроковому періоді розробляються заходи з реагування на поточні зміни у середовищі економічного суб'єкта, що стосуються найбільш ефективного використання наявного фінансового потенціалу.

Звідси, управління фінансовим потенціалом слід здійснювати за допомогою комплексу взаємоузгоджених стратегічних, тактичних та оперативних заходів. Зокрема, тут доцільно застосовувати технологію бюджетування, яка є якісним інструментом сучасної системи фінансового управління підприємством, оскільки дає змогу спланувати теперішню і майбутню діяльність економічного суб'єкта. Результатом бюджетування стане система бюджетів, які за ознакою часу поділяють на стратегічні, тактичні й оперативні.

Впровадження системи бюджетування на підприємствах матиме такі позитивні наслідки:

- підвищення якості управлінських рішень у сфері фінансів;
- ефективне використання ресурсів, контроль та оптимізація витрат;
- ефективне управління грошовими потоками;
- координація дій усіх підрозділів підприємства;
- ефективне управління фінансовими результатами підприємства та його окремих підрозділів;
- прогнозування фінансового стану підприємства;
- визначення напрямів, масштабів і темпів розвитку підприємства та ін.

Ґрунтуючись на результатах дослідження, вважаємо за доцільне представити систему управління фінансовим потенціалом підприємства. Як відомо, будь-яка система управління є складним механізмом впливу керуючої системи на керовану для отримання бажаного результату. Звідси, система управління фінансовим потенціалом складається з двох підсистем:

1) керованої підсистеми – об'єкт управління – фінансовий потенціал; економічні відносини всередині підприємства, які виникають у процесі формування, використання і розвитку фінансового потенціалу;

2) керуючої підсистеми – суб'єкт управління – окремі особи та групи, які здійснюють управлінський вплив на об'єкт управління.

Система управління фінансовим потенціалом – це сукупність взаємопов'язаних елементів, цільовою функцією взаємодії яких є досягнення бажаного стану об'єкта за допомогою прийняття

і реалізації управлінських рішень. Вона визначає головні пріоритети і містить мету, чинники, принципи, завдання, методи, забезпечення та функції управління (табл. 1).

Для досягнення мети управління фінансовим потенціалом значну увагу необхідно приділити чинникам впливу на його формування, використання і розвиток, оскільки їхня дія може мати як позитивні, так і негативні наслідки для підприємства. Як слушно вважають певні науковці [10], через значну залежність фінансових можливостей підприємства від змін в економічному середовищі необхідно враховувати вплив чинників, які впливають на формування і використання фінансового потенціалу. Дослідження у цьому напрямі показали, що зазвичай ці чинники поділяють на дві групи:

1) зовнішні, які не піддаються або частково піддаються управлінському впливу, оскільки зумовлені характеристиками зовнішнього середовища підприємства (економічні, політичні, техніко-технологічні, соціальні тощо; конкуренти, постачальники, партнери, споживачі, контактні аудиторії та ін.). Наприклад: фінансова та податкова політика, нормативно-правове забезпечення, кон'юнктура ринку, наявність і доступність ресурсів, специфіка галузі, ринку чи конкретного його сегменту та ін.;

2) внутрішні, які піддаються управлінському впливу, оскільки зумовлені характеристиками внутрішнього середовища підприємства (економічні, фінансові, організаційні, соціальні, психологічні тощо). Наприклад: специфіка фінансової і гос-

Таблиця 1

Структура системи управління фінансовим потенціалом підприємства

Структурні елементи	Зміст
Мета	Забезпечення стійкого функціонування та розвитку підприємства у довгостроковій перспективі шляхом ефективного використання наявних фінансових ресурсів та можливостей у фінансовій сфері.
Чинники	1. Зовнішні. 2. Внутрішні.
Принципи	1. Загальнонаукові. 2. Специфічні.
Завдання	1. Визначення джерел формування фінансових ресурсів та основних напрямів управління ними. 2. Формування фінансової стратегії та ефективної фінансової політики підприємства. 3. Підвищення результативних фінансових показників. 4. Створення умов для ефективної реалізації та розвитку складових фінансового потенціалу. 5. Розроблення механізму ефективної взаємодії підприємства із зовнішнім фінансово-економічним середовищем тощо.
Методи	1. Управління фінансовою рівновагою підприємства. 2. Управління вартістю підприємства.
Забезпечення	1. Нормативно-правове. 2. Інформаційно-аналітичне. 3. Методичне.
Функції	1. Фінансовий аналіз і цілевстановлення. 2. Фінансове планування і прогнозування. 3. Організація і фінансове регулювання. 4. Фінансовий контроль.

Джерело: складено автором

подарської діяльності суб'єкта управління, наявність і структура капіталу підприємства, обсяги дебіторської та кредиторської заборгованостей, рівень фінансової стійкості, обсяг і структура витрат, інформаційне забезпечення, кваліфікація управлінського персоналу та якість управлінських рішень та ін.

Під час побудови комплексної системи управління фінансовим потенціалом підприємства слід урахувати принципи управління. Результат опрацювання літературних джерел показав, що науковцями запропоновано досить широке коло таких принципів, наприклад:

1) принципи, які слід покласти в основу формування фінансового потенціалу підприємства: узгодженості, взаємодії, комплексності, синергізму, підпорядкованості, відкритості [12];

2) принципи розроблення і реалізації фінансових рішень: інтегрованості, комплексності, динамізму, варіативності, стратегічної орієнтованості [2];

3) принципи формування фінансового потенціалу підприємства: цілісності та комплексності, неперервності у часі й просторі, еластичності, наукової обґрунтованості основних параметрів, результативності управлінських дій, адаптації до специфіки суб'єкта, яким здійснюється управління [8].

На нашу думку, формування принципів управління фінансовим потенціалом повинне базуватися на синтезі загальнонаукових принципів управління підприємством і специфічних принципів фінансового менеджменту, зокрема в розрізі управління фінансовим потенціалом, на етапах планування, прогнозування, організації, контролю й з урахуванням мотиваційного складника цього процесу. До найбільш значущих загальнонаукових принципів управління фінансовим потенціалом віднесемо такі, як:

1) системність – це, по-перше, органічна єдність цього виду управління із системою фінансового менеджменту та системою управління підприємством у цілому; по-друге, взаємозв'язок між усіма елементами системи управління фінансовим потенціалом підприємства, що дає змогу досягти поставленої мети;

2) наукова обґрунтованість – застосування сучасних теоретичних доробок і практичного досвіду під час формування системи управління фінансовим потенціалом підприємства;

3) комплексність – розроблення комплексу взаємозв'язаних управлінських рішень, які прямо чи опосередковано впливають на фінансовий потенціал підприємства;

4) цілеспрямованість – формування головної мети управління фінансовим потенціалом та ієрархічної структури цілей («дерево цілей»), тобто її декомпозиція;

5) адаптивність – урахування внутрішніх умов і зовнішніх чинників впливу на фінансовий потенціал;

6) альтернативність – розроблення альтернативних сценаріїв розвитку підприємства і відповідних їм варіантів управлінського впливу на фінансовий потенціал та вибір із-поміж них найбільш оптимального;

7) ефективність – оптимізація витрат з управління фінансовим потенціалом, максимально можливий рівень його використання, мінімізація фінансових ризиків тощо.

Щодо специфічних принципів, то під час планування фінансового потенціалу, на нашу думку, актуальними будуть як загальновідомі принципи планування (безперервності, взаємозв'язку й узгодженості поточних та стратегічних планів, участі та ін.), так і принципи фінансового планування, наприклад рентабельності капіталовкладень, відповідності термінів отримання і використання коштів, оптимізації джерел фінансових ресурсів, платоспроможності, збалансованості фінансових ризиків тощо. Специфічними принципами організації в системі управління фінансовим потенціалом є розподіл обов'язків, повноваження і відповідальність, пропорційність в управлінні тощо, а контролю – відповідність методів та інструментів контролю процесам управління фінансовим потенціалом, об'єктивність, своєчасність, дієвість тощо.

Водночас менеджери повинні бути зацікавлені в позитивних фінансових результатах підприємства у цілому, тому система мотивації підприємства повинна базуватися на принципах справедливості, доступності, оптимального поєднання форм матеріальної і нематеріальної мотивації, своєчасності, адекватності, диференційованості, дієвості тощо.

Щодо методів управління фінансовим потенціалом підприємства, то їх визначення ґрунтується на висновках І.О. Бланка щодо мети та, відповідно, методів фінансового управління в період кризи. Як уважає науковець, головною метою такого управління є відновлення фінансової рівноваги підприємства і мінімізація зниження його ринкової вартості, що викликано фінансовою кризою [2, с. 589]. Звідси, цілком логічно можна припустити, що за сучасних умов господарювання основними методами фінансового менеджменту і, відповідно, управління фінансовим потенціалом підприємства є:

1) методи управління фінансовою рівновагою підприємства, зокрема: оцінка та управління фінансовим станом, управління доходами і витратами тощо;

2) методи управління вартістю підприємства, зокрема: управління за результатами оцінки вартості підприємства з використанням дохідного, витратного і ринкового (порівняльного) підходів

тощо. Кожен підхід водночас передбачає використання низки методів як способів розрахунку вартості об'єкта оцінки.

Управління фінансовим потенціалом підприємства є процесом реалізації управлінських функцій, зокрема таких, як: фінансовий аналіз (розрахунок та оцінка показників, що характеризують фінансовий стан підприємства; оцінка вартості підприємства); цілевстановлення (формулювання мети та формування цілей управління фінансовим потенціалом підприємства, які відображають майбутній рівень об'єкта управління, якого передбачається досягти); планування (визначення ключових чинників впливу; формування стратегії й тактики управління фінансовим потенціалом; етапізація процесу управління фінансовим потенціалом підприємства тощо); прогнозування (прогнозування змін у зовнішньому фінансово-економічному середовищі; визначення перспектив розвитку фінансового потенціалу тощо); організація і фінансове регулювання (визначення і координація напрямків розподілу фінансових ресурсів; нормативно-правове, інформаційно-аналітичне, методичне забезпечення реалізації планових рішень; регламентація управлінських рішень, розподіл обов'язків і відповідальності, встановлення кваліфікаційних вимог, визначення взаємовідносин із підрозділами підприємства і його персоналом тощо); контроль (спостереження і перевірка відповідності досягнутого рівня фінансового потенціалу поставленим завданням з його управління, своєчасне коригування планів реалізації заходів для досягнення поставленої мети).

У процесі управління фінансовим потенціалом підприємства окремі елементи системи повинні бути тісно взаємопов'язаними. Ранжування окремих завдань з управління фінансовим потенціалом повинне здійснюватися на основі визначення пріоритетності цілей розвитку підприємства та фінансового менеджменту, а також обов'язково відповідати поставленій меті.

Висновки з проведеного дослідження. На основі дослідження та узагальнення теоретичних положень і практичного досвіду у сфері фінансового менеджменту запропоновано науково-методологічний і методичний базис вирішення проблеми побудови системи управління фінансовим потенціалом підприємства.

Основними завданнями системи управління фінансовим потенціалом є: визначення джерел формування фінансових ресурсів та основних напрямів управління ними; формування фінансової стратегії та ефективної фінансової політики підприємства; підвищення результативних фінансових показників діяльності підприємства; створення умов для ефективної реалізації та розвитку складників фінансового потенціалу підприємства; розроблення механізму ефективної взаємодії під-

приємства із зовнішнім фінансово-економічним середовищем та ін.

Система управління фінансовим потенціалом ґрунтується на загальних і специфічних принципах, дотримання яких забезпечить високу якість управлінських рішень у сфері фінансів економічного суб'єкта. Вона містить комплекс методів, вибір яких залежить від цілей управління та ситуації у середовищі підприємства, яку визначають зовнішні і внутрішні чинники впливу на його функціонування і розвиток.

Запропонована структура системи управління фінансовим потенціалом може слугувати теоретичною основою для розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансового менеджменту підприємства.

Впровадження системи управління фінансовим потенціалом дасть змогу досягти фінансової рівноваги підприємства, збільшити обсяги операційної та інвестиційної діяльності, оптимізувати структуру капіталу, а отже, й максимізувати ринкову вартість економічного суб'єкта.

Ефективне управління фінансовим потенціалом вимагає наявності у підприємства сучасних дієвих методик його оцінки, тому наукові пошуки здійснюватимуться у напрямі дослідження наявних методичних підходів до оцінювання фінансового потенціалу та розроблення практичних рекомендацій щодо їхнього вдосконалення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Белінська О.В. Сутність фінансового потенціалу підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2012. № 4. Т. 3. С. 267–271. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_4_3/267-271.pdf.
2. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: Ельга, 2004. 655 с.
3. Бова В.А., Хринюк О.С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. Актуальні проблеми економіки та управління. 2017. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585/97661>.
4. Васюренко О.В., Гніп Н.О. Планування фінансового потенціалу підприємства в посткризових умовах. URL: <http://fkd.org.ua/article/view/28938>.
5. Глуценко В.В. Концептуальні основи формування фінансового потенціалу суб'єктів господарювання в Україні. Фінансовий потенціал суб'єктів господарювання як чинник сталого розвитку ринкової економіки: матеріали Всеукраїнської наук.-практич. Конференції (Харків, 1 лютого 2013 р.). Х., 2013. С. 13–25.
6. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2005. 352 с.
7. Кунцевич В.О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки. Актуальні проблеми економіки. 2004. № 7 (37). С. 123–130.
8. Маршук Л.М. Принципи формування фінансово-ресурсного потенціалу підприємства. Вісник ХДУ. Серія «Економічні науки». 2016. URL:

<http://www.ej.kherson.ua/index.php/arkhiv-vidannya/2014?id=56>.

9. Назаренко А.С. Теоретичні підходи до визначення сутності економічної категорії «фінансовий потенціал підприємства». Економіка, фінанси і право. 2009. № 8. С. 22–29.

10. Формування фінансового потенціалу підприємства / Г.О. Партин, Р.І. Задерецька, О.В. Граціян. Ефективна економіка. 2016. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4754>.

11. Рзаєв Г.І., Жовтківська О.В. Фінансовий потенціал підприємства та напрямки його оцінки. Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. 2014. URL: <http://visnykonu.od.ua/index.php/uk/arkhiv-vidannya?id=99>.

12. Саух І.В. Фінансовий потенціал підприємства: принципи та особливості його формування. Бізнес Інформ. 2015. № 1. URL: http://www.businessinform.net/annotated-catalogue/?year=&abstract=2015_01_0<=ua&stqa=40.

13. Стецюк П.А. Стратегия и тактика управления финансовыми ресурсами сельскохозяйственных предприятий: монография. К.: ННЦ ИАЕ, 2009. 370 с.

14. Толпежников Р.О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: збірник наукових праць: у 2-х вип.; ПДТУ. Маріуполь, 2013. Вип. 2. Т. 1. С. 277–282.

15. Шумська С.С. Фінансовий потенціал України: методологія визначення та оцінки. Фінанси України. 2007. № 5. С. 55–64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2007_5_7.

REFERENCES:

1. Belinska O. V. (2012) Sutnist finansovogho potencialu pidpryemstva. Visnyk KhNU. Ekonomichni nauky (Journal of KhNU), no 4, pp. 267–271. Available at: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_4_3/267-271.pdf

2. Blank I. O. (2004) Finansovyy menedzhment. Kyiv: Elga. (in Ukrainian).

3. Bova V. A. (2017) Sutnist finansovogho potencialu pidpryemstva. Aktualni problemy ekonomiky ta upravlinnia : zbirnyk naukovykh prac molodykh vchenykh fakultetu menedzhmentu ta marketynghu KPI im. I. Sikorskogho. Available at: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585/97661>

4. Vasiurenko O. V., Ghnyh N. O. (2011) Planuvannia finansovogho potencialu pidpryemstva v postkry-

zovnykh umovakh. Available at: <http://fkd.org.ua/article/view/28938>

5. Ghlushhenko V. V. (2013) Konceptualni osnovy formuvannia finansovogho potencialu subjektiv ghospodariuvannia v Ukraini. Proceedings of the Finansovyy potencial subjektiv ghospodariuvannia yak chynnyk stalogho rozvytku rynkovoji ekonomiky, Materialy Vseukrajinskoji nauk.-praktych. konferenciji, 1 liutogho, 2013, Harkiv, pp. 13–25.

6. Krasnokutska N. S. (2005) Potencial pidpryemstva: formuvannia ta ocinka. Kyiv: Centr navch. I-ry. (in Ukrainian).

7. Kuncevych V. O. (2004) Poniattia finansovogho potencialu rozvytku pidpryemstva ta jogho ocinky. Aktualni problemy ekonomiky, no 7, pp. 23–130.

8. Marshuk L. M. (2016) Prynцыpy formuvannia finansovo-resurnogho potencialu pidpryemstva. Visnyk HDU, Ekonomichni nauky. Available at: <http://www.ej.kherson.ua/index.php/arkhiv-vidannya/2014?id=56>

9. Nazarenko A. S. (2009) Teoretychni pidkhody do vyznachennia sutnosti ekonomichnoji kateghoriji "finansovyy potencial pidpryemstva. Ekonomika, finansy i pravo, no 8, pp. 22–29.

10. Partyn G. O., Zaderecka R. I., Ghracijan O. V. (2016) Formuvannia finansovogho potencialu pidpryemstva. Efektyvna ekonomika, no 1. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4754>

11. Rzaiev G. I., Zhovtivska O. V. (2014) Finansovyy potencial pidpryemstva ta napriamy jogho ocinky. Visnyk ONU im. I. I. Mechnykova. Available at: <http://visnykonu.od.ua/index.php/uk/arkhiv-vidannya?id=99>

12. Saukh I. V. (2015) Finansovyy potencial pidpryemstva: pryncypy ta osoblyvosti jogho formuvannia. Biznes-Inform, no 1. Available at: http://www.business-inform.net/annotatedcatalogue/?year=&abstract=2015_01_0<=ua&stqa=40

13. Stecuk P. A. (2009) Strateghija i taktyka upravlinnia finansovymy resursamy silskoghospodarskykh pidpryemstv. Kyiv: NNTs IAE, (in Ukrainian).

14. Tolpezhnikov R. O. (2013) Sutnist ta metodyka ociniuvannia finansovogho potentsialu pidpryemstva. Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoji vlasnosti : zbirnyk naukovykh prac, PDTU. – Mariupol, vol. 2, T. 1., pp. 277–282.

15. Shumska S. S. (2007) Finansovyy potencial Ukrainy: metodologija vyznachennia ta ocinky. Finansy Ukrainy, no 5, pp. 55–64. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2007_5_7

Liakhovych L.A.Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Economics
of Enterprises and Corporations,
Ternopil National Economic University**FINANCIAL CAPACITY OF ENTERPRISE: ESSENCE AND MANAGEMENT**

Financial capacity is an important indicator of the reaction of the internal environment of the enterprise to managerial decisions and its growth indicates the sustainability of the financial condition, the effectiveness of the financial policy of this economic entity and, in general, its competitiveness. The high dynamics of changes in the external environment of modern enterprises necessitates focusing on modern managerial concepts, methods, and tools in the field of enterprises' finance and, in particular, building an effective system of managing their financial capacity.

Monitoring of the available economic literature is conducted and the theoretical and methodological studies of the essence of the concept of "financial capacity" of the enterprise are generalized. It is established that financial capacity of an enterprise is a set of available financial resources, as well as opportunities for their formation and effective management, which, on the one hand, provide the business entity with the ability to use these financial resources and, on the other, its ability to solve the tasks of operational, tactical, and strategic nature and, therefore, to achieve the set goals in conditions of unstable environment, which together will provide the enterprise with a stable operation and development. The management of the financial capacity of an enterprise should be based on a set of mutually agreed strategic, tactical, and operational measures. A qualitative tool for a modern system of financial management of an enterprise is a budgeting technology that allows planning the present and future activities of an economic entity.

The financial capacity management system is constructed that is a set of interrelated elements, the objective function of the interaction of which is to achieve the desired state of the object through the adoption and implementation of managerial decisions. It is determined that the financial capacity management system of an enterprise defines the main priorities and contains the purpose, factors (external, internal), principles (general scientific, specific), objectives, methods (financial equilibrium management, cost management), provision (regulatory, informational and analytical, methodological), and functions (analysis, goal setting, planning, forecasting, organization, regulation, control) of management.

It is concluded that in the process of managing the financial capacity of an enterprise, the individual elements of the system should be closely interconnected. Ranking of individual tasks for management of financial capacity should be based on the prioritization of the enterprise development goals and financial management and must be consistent with the set goal. Implementation of the financial capacity management system will allow achieving the financial equilibrium of the enterprise, increasing the volume of operational and investment activity, optimizing the capital structure and, therefore, maximizing the market value of the economic entity.